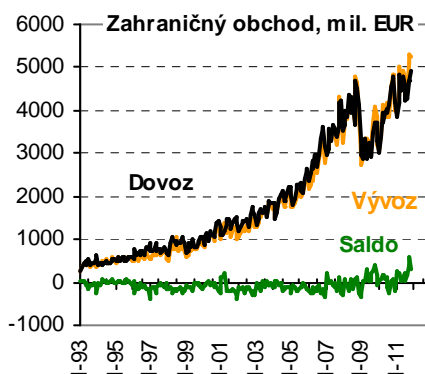

Makroekonomický a finančný vývoj v novembri 2011

Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
Uzávierka: 12.01.2012

Celkový ekonomický vývoj

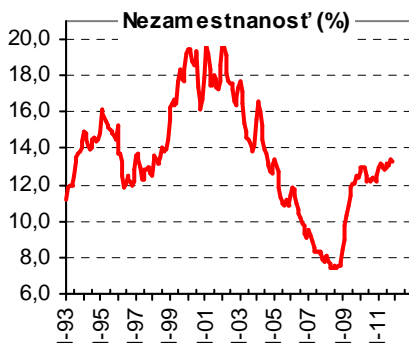
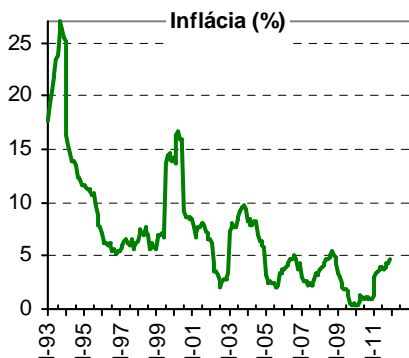
Koncom roka 2011 slovenská ekonomika spomalila, najmä čo sa týka výroby a exportov priemyselných produktov. Mierne narástla nezamestnanosť a klesali tržby v maloobchode. Spomalenie bude badateľné aj v prvom kvartáli roka 2012.

Výroba a zahraničný obchod

V novembri 2011 sa rast objemu priemyselnej výroby spomalil na 0,4% a tržby z priemyselnej výroby narástli o 5,2%. Rast celkových tržieb na medziročnej báze bol ovplyvnený najmä poklesom tržieb v sektore spotrebnej elektroniky o 4,1%. Slabo rástli tržby vo výrobe elektrických strojov (+1,1%). Spomalil sa aj nárast tržieb vo výrobe strojov a zariadení (+0,4%). Lepšie si viedli odvetvia ako výroba dopravných prostriedkov (+14,8%), výroba kovov (+3,8%) a produkcia gúmy a plastov (+10,3%). Stavebníctvo v novembri 2011 vykázalo rast tržieb o 8,1%.

Spomalenie priemyselnej výroby sa premietlo aj do spomalenia dynamiky zahraničného obchodu. Ten vykázal v novembri 2011 malý rast. Dovoz narástli len o 3,5% a vývozy o 7,5%. Dosiahol sa prebytok vo výške 328 miliónov eur. **Za prvých jedenásť mesiacov činil kumulatívny prebytok 2184 mil. eur.**

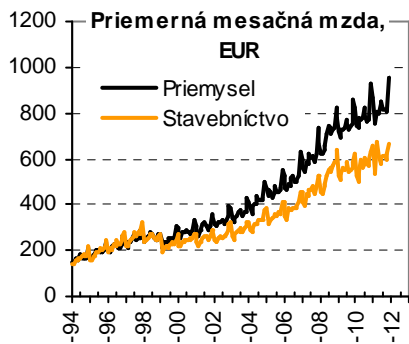
Slovenské podniky a domácnosti vykázali v decembri 2011 rozdielne názory budúceho ekonomického vývoja. Podniky v priemysle vychádzali z rastu priemyselných objednávok a hodnotili vývoj v nasledujúcich troch mesiacoch vcelku optimisticky. Menej optimizmu prejavili podniky v stavebníctve a obchode, ako aj domácnosti. V týchto sektoroch sa prejavovali obavy z návratu ekonomickej krízy a neistota ohľadne budúcnosti spoločnej meny. Celkovo sa index ekonomického sentimentu sa oproti novembri 2011 zvýšil o 0,2% a dosiahol 89,2%.

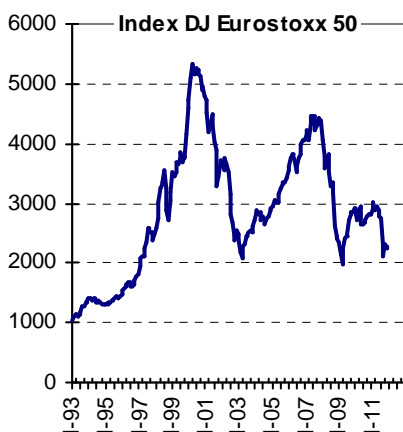
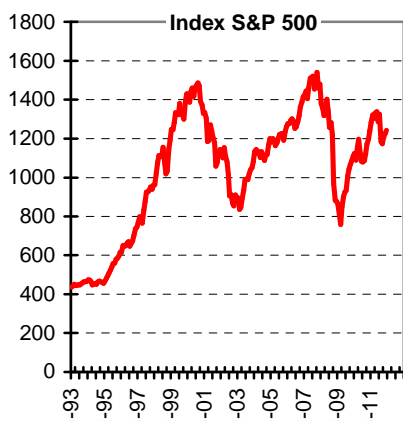
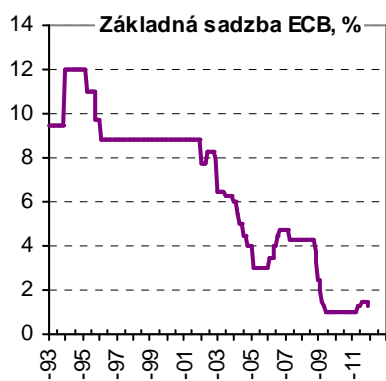

Cenový vývoj

Rast spotrebiteľských cien sa v novembri opäť zvýšil a dosiahol 4,6% (o 0,2% viac ako v októbri), čo bola rekordná hodnota za posledné tri roky. Najviac narástli položky ako ceny alkoholu a tabaku (+3,7%) a potravín (+5,2%), ďalej ceny za bývanie a energie (+6,1%), dopravu (+11,6%), zdravotnícke služby (+4,9%) a vzdelávanie (+5,9%). Za hlavnú príčinu rastu v SR cien možno označiť zvýšenie cestovného na železnici a tiež rast cien potravín, palív, energií a surovín na svetových trhoch.

Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v novembri 2011 v medziročnom porovnaní zvýšili o 3,1% a ceny pre export medziročne narástli o 4,3%. Rast cien vo výrobnjej sfére síce pokračuje, môže sa však spomaliť najmä v dôsledku možného spomalenia slovenských exportov na trhy EÚ. Ceny stavebných prác v novembri narástli o 0,9% a ceny stavebných materiálov o 1,3%. Pomalší rast cien stavebných prác a materiálov vyplýva zo stagnácie stavebníctva.

Nezamestnanosť

V novembri 2011 došlo **k nepatrnému poklesu nezamestnanosti**. Miera nezamestnanosti sa oproti predchádzajúcemu mesiacu znížila o 0,04% a dosiahla 13,3%. V porovnaní so novembrom 2010 bola miera nezamestnanosti vyššia o 1,1% a počty nezamestnaných vyššie takmer o 20 tisíc. Vysoká nezamestnanosť sa podpisuje aj na tržbách v maloobchode, ktoré za prvých 11 mesiacov roka 2011 klesli o 2,8% v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2010.

Verejné financie a finančné trhy

V novembri 2011 sa **príjmy rozpočtu naplnili len na 77,9% a výdavky na 76,1%**. Podľa predbežných údajov za december sa **v roku 2011 hospodárenie štátneho rozpočtu skončilo sa deficitom -2665 mil. eur**, čo bolo o 1771 mil. eur menej ako pred rokom. Menší deficit bol spôsobený najmä nízkym čerpaním eurofondov, ktoré sa za rok 2011 naplnilo len na 60,7% celoročného plánu. Celkové výdavky rozpočtu sa naplnili na 90,1% a príjmy na 91,3% plánu. Za povšimnutie stojí, že sa síce podarilo naplniť výber DPH (102,2%), no spotrebné dane sa naplnili len na 96,1% a daň z príjmu právnických osôb na 97,1%.

V novembri 2011 sa na slovenskom finančnom trhu zaznamenal veľmi mierny rast úrokov z úverov. Nárast bol zaznamenaný predovšetkým pre spotrebiteľské úvery. Úročenie vkladov zostalo prakticky na rovnakej úrovni ako posledné tri mesiace. **V novembri ECB zareagovala na hroziacu ekonomickú recesiu a znížila základnú sadzbu z 1,50% na 1,25%**. Zníženie sadzby na krátku dobu podporilo rast cien akcií, sotva však bude mať dlhodobý účinok. Dá sa očakávať, že nízke úrokové sadzby budú pretrvávať aj počas roka 2012.

Akciové indexy v roku 2011 odzrkadlili rozdielny priebeh ekonomickej a finančnej krízy v USA a Európe. Hodnota amerického indexu sa za rok 2011 prakticky nezmenila, kým európsky klesol o 7,8%.

Hodnota eura voči doláru v roku 2011 síce narástla o 5,3%, ale v nasledujúcich mesiacoch sa dá očakávať jej postupný pokles.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2011 ^e	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	09/2011	10/2011	11/2011	2012 ^e	2013 ^f
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mil. EUR) bežné ceny, kvartálne	69,05	15,872	17,226	18,286	x	x	x	71,63	75,11
HDP (% rast v stálych cenách)	+3,6	+3,4	+3,5	+3,0	x	x	x	+1,7	+2,7
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	+11,2	17,0	11,7	8,0	8,6	6,9	5,2	+6,0	+7,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	+3,4	4,3	-0,9	5,9	11,8	8,1	0,7	+2,5	+3,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	57 000	13 323	14 005	13 802	5 105	5 295	5 254	61 000	67 000
• dovoz	54 500	12 874	13 620	13 170	4 695	4 706	4 927	58 000	64 000
• saldo	2 500	449	385	632	409	589	328	3 000	3 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	3,9	3,3	3,9	4,0	4,3	4,4	4,6	2,6	3,0
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	780	746	781	769	x	x	x	790	830
• priemysel	806	781	824	805	817	803	954	830	870
• stavebníctvo	601	555	599	599	597	622	664	620	650
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 350	2332,0	2355,6	2366,5	x	x	x	2 300	2 350
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	13,4	13,9	13,1	13,1	x	x	x	13,7	13,4
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	13,2	13,1	12,9	13,2	13,4	13,3	13,3	13,3	13,5
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	388 000	393 188	382 488	387 724	390 559	390 125	393 122	390 000	380 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Príjmy v mil. EUR	12 002	2 752	5 843	8 279	8 279	9 311	10 239	13 625	15 960
• percento plnenia	93,1	20,9	44,4	63,0	63,0	70,8	77,9	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	15 278	3 407	7 061	10 438	10 438	11 653	12 904	17 300	18 178
• percento plnenia	90,1	20,1	41,6	61,6	61,6	68,7	76,1	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-3 276	-655	-1 578	-2 159	-2 159	-2 341	-2 665	-3 675	-2 218
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,3920	1,3669	1,4166	1,4126	1,3770	1,3706	1,3556	1,10-1,30	1,00-1,20
Priemerné úrokové miery z úverov, % ^b									
• podniky nad 5 rokov	3,76	3,47	3,74	0,24	4,02	4,04	4,04	3,20-4,20	3,50-4,50
• spotrebiteľské do 1 roka	13,66	13,89	13,52	0,39	13,63	13,53	13,33	13,0-14,00	13,5-14,50
• spotrebiteľské nad 5 rokov	9,33	9,21	9,33	1,83	9,36	9,48	9,56	9,00-10,00	9,50-10,50
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,26	0,22	0,34	3,99	0,29	0,22	0,18	0,20-0,30	0,30-0,50-
• domácnosti – netermínované vklady	0,35-39	0,39	0,40	13,60	0,39	0,38	0,38	0,30-0,60	0,40-0,70
• domácnosti – termínované do 1 roka	1,74	1,63	1,70	9,40	1,86	1,89	1,91	1,30-2,30	1,50-2,50
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^b	1,23	1,00	1,25	1,50	1,50	1,25	1,25	1,20	1,50
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	2 611	2 936	2 866	2 388	2 124	2 312	2 240	2 700	2 800
Index S&P 500 ^b	1 268	1 303	1 319	1 228	1 174	1 207	1 226	1 300	1 500

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vyláčené *kurzívou*.